Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
M. BOBEK
fremsat den 26. juli 2017 [1]

Sag C-270/17 PPU

Openbaar Ministerie
mod
Tadas Tupikas

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Rechtbank Amsterdam (retten i første instans i Amsterdam, Nederlandene))

»Præjudiciel forelæggelse – europæisk arrestordre – fakultative grunde til at afslå fuldbyrdelse – ordre udstedt med henblik på fuldbyrdelse af en frihedsstraf – begrebet »retssag, der førte til afgørelsen« – appelsag«

I. Indledning

1. Tadas Tupikas, som er litauisk statsborger, er genstand for en europæisk arrestordre udstedt af den litauiske judicielle myndighed. Denne myndighed har anmodet om overgivelse af Tadas Tupikas, der i øjeblikket er tilbageholdt i Nederlandene, med henblik på fuldbyrdelsen af en frihedsstraf på et år og fire måneder.

2. Straffen er blevet idømt af en ret i første instans i Litauen, for hvilken Tadas Tupikas gav personligt fremmøde. Tadas Tupikas appellerede dommen. De oplysninger, der fremgår af den europæiske arrestordre, gør det ikke muligt at konkludere, om han selv var til stede under proceduren i anden instans. Appellen blev forkastet.

3. Den europæiske arrestordre er støttet på den dom, som blev afsagt i første instans. Det fremgår heraf, at den eftersøgte person selv havde været til stede under den sag, der førte til afgørelsen.

4. I medfør af den nationale lovgivning, som gennemfører artikel 4a i Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne (herefter »rammeafgørelsen«) [2], skal den kompetente nederlandske myndighed afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre, såfremt den eftersøgte person ikke selv var til stede under den *retssag, der førte til afgørelsen* [3], medmindre en af de situationer, som er opregnet i den gældende nationale bestemmelse, foreligger.

1 – Originalsprog: fransk.

2 – EFT 2002, L 190, s. 1. Denne rammeafgørelse er blevet ændret ved Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA af 26.2.2009 (EUT 2009, L 81, s. 24).

3 – Min fremhævelse.

5. Da den forelæggende ret ikke råder over oplysninger om, hvorvidt Tadas Tupikas var til stede under appelsagen, ønsker den oplyst, om det ovenfor nævnte begreb »retssag, der førte til afgørelsen«, også omfatter en appelsag, hvor der blev foretaget en prøvelse af sagens realitet, og hvor den i første instans afsagte dom, som den europæiske arrestordre tilsigter at fuldbyrde, blev stadfæstet.

6. Med dette spørgsmål ønsker den forelæggende ret således fastlagt, om iagttagelsen af den berørtes ret til forsvar skal bedømmes i forhold til begge instanser i straffesagen, eller om det er tilstrækkeligt, at denne retsinstans sikrer sig, at denne ret er blevet iagttaget i første instans.

II. Retsforskrifter

A. EMRK

7. Artikel 6, stk. 1, i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder[4] (herefter »EMRK«) fastsætter:

»Enhver har ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der er oprettet ved lov, når der skal træffes afgørelse enten i en strid om hans borgerlige rettigheder og forpligtelser eller angående en mod ham rettet anklage for en forbrydelse. […]«

B. EU-retten

1. Chartret

8. Artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«) har følgende ordlyd:

»Enhver, hvis rettigheder og friheder som sikret af EU-retten er blevet krænket, skal have adgang til effektive retsmidler for en domstol under overholdelse af de betingelser, der er fastsat i denne artikel.

Enhver har ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov. Enhver skal have mulighed for at blive rådgivet, forsvaret og repræsenteret.

[…]«

9. Det fremgår af chartrets artikel 48, stk. 2, at »[r]espekt for retten til et forsvar er sikret enhver, der er anklaget for en lovovertrædelse«.

2. Rammeafgørelsen

10. I rammeafgørelsens artikel 1, stk. 1, er den europæiske arrestordre defineret som »en retsafgørelse truffet af en medlemsstat med det formål, at en anden medlemsstat anholder og overgiver en eftersøgt person med henblik på strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning«.

4 – Undertegnet i Rom den 4.11.1950.

11. Stk. 2 fastsætter, at »[m]edlemsstaterne fuldbyrder enhver europæisk arrestordre på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse og i overensstemmelse med bestemmelserne i denne rammeafgørelse«.

12. Stk. 3 bestemmer, at den nævnte rammeafgørelse »ikke [indebærer] nogen ændring af pligten til at respektere de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, således som de er defineret i artikel 6 [TEU]«.

13. Rammeafgørelsens artikel 4a blev indsat ved rammeafgørelse 2009/299 med henblik på at præcisere de fakultative grunde til at afslå fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre, når den pågældende person ikke selv var til stede under den pågældendes retssag, og har følgende ordlyd:

»1. Den fuldbyrdende judicielle myndighed kan også nægte at fuldbyrde den europæiske arrestordre, der er udstedt med henblik på fuldbyrdelse af en frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning, hvis den pågældende ikke selv var til stede under den retssag, der førte til afgørelsen, medmindre det fremgår af den europæiske arrestordre, at den pågældende i overensstemmelse med yderligere proceduremæssige krav i den udstedende medlemsstats nationale ret

a) i rette tid

   i) enten er blevet indkaldt personligt og derved underrettet om det fastsatte tidspunkt og sted for den retssag, der førte til afgørelsen, eller på anden måde faktisk er blevet officielt underrettet om det fastsatte tidspunkt og sted for den pågældende retssag på en sådan måde, at det entydigt fremgår, at han/hun var klar over den berammede retssag

   og

   ii) er blevet underrettet om, at der kan afsiges en afgørelse, selv om han/hun ikke er til stede under retssagen

   eller

b) var klar over den berammede retssag og havde givet et mandat til en juridisk rådgiver, der var udnævnt enten af den pågældende person eller af staten til at forsvare ham/hende under retssagen, og var faktisk repræsenteret af denne rådgiver under retssagen

   eller

c) efter at have fået afgørelsen forkyndt og udtrykkeligt være blevet underrettet om retten til fornyet prøvelse eller anke, hvor personen har ret til at deltage, og som giver mulighed for, at sagens realiteter inklusive nye beviser bliver taget op igen, og som kan føre til, at den oprindelige afgørelse bliver ændret:

   i) udtrykkeligt har erklæret, at han/hun ikke anfægter afgørelsen

   eller

   ii) ikke har anmodet om fornyet prøvelse eller anke inden for den gældende frist

   eller

d) ikke har fået afgørelsen forkyndt personligt, men

i) vil få den forkyndt personligt straks efter overgivelsen og vil udtrykkeligt blive underrettet om retten til fornyet prøvelse eller anke, hvor personen har ret til at deltage, og som giver mulighed for, at sagens realiteter, herunder nye beviser, bliver taget op igen, og som kan føre til, at den oprindelige afgørelse bliver ændret,

og

ii) vil blive underrettet om den frist, inden for hvilken han/hun skal anmode om en sådan fornyet prøvelse eller anke som nævnt i den pågældende europæiske arrestordre.

2. Hvis den europæiske arrestordre udstedes […] på de i stk. 1, litra d), omhandlede vilkår, og den pågældende ikke tidligere har modtaget officiel underretning om, at der er iværksat retsforfølgning mod ham/hende, kan den pågældende, når han/hun underrettes om indholdet af den europæiske arrestordre, anmode om at modtage en genpart af dommen, inden overgivelsen finder sted. […] Fremsendelsen af dommen til den pågældende er kun til orientering; den anses ikke for en formel forkyndelse af dommen og igangsætter ikke nogen frister, der finder anvendelse i forbindelse med fornyet prøvelse eller anke.

3. Hvis personen overgives på de i stk. 1, litra d), omhandlede vilkår, og den pågældende har anmodet om fornyet prøvelse eller anke, tages frihedsberøvelsen af den pågældende person, der afventer en sådan fornyet prøvelse eller anke, regelmæssigt eller på begæring af den pågældende person op til prøvelse efter den udstedende medlemsstats lovgivning, indtil den fornyede prøvelse eller anken er færdigbehandlet. […]«

14. Rammeafgørelsens artikel 8, stk. 1, fastsætter, at den europæiske arrestordre skal indeholde følgende oplysninger:

»[…]

c) angivelse af, om der foreligger en eksigibel dom, en arrestordre eller en anden eksigibel afgørelse med samme retskraft, som er omfattet af artikel 1 og 2

d) lovovertrædelsens karakter og retlige beskrivelse […]

[…]

f) den idømte straf, hvis der er tale om en endelig dom, eller den strafferamme, der er fastsat for den pågældende lovovertrædelse i loven i den udstedende medlemsstat

[…]«

15. Rammeafgørelsens artikel 15 med overskriften »Afgørelse om overgivelse« har følgende ordlyd:

»1. Den fuldbyrdende judicielle myndighed træffer afgørelse om overgivelse af den pågældende inden for de frister og på de betingelser, der er fastsat i denne rammeafgørelse.

2. Hvis den fuldbyrdende judicielle myndighed finder, at de oplysninger, den udstedende medlemsstat har fremsendt, ikke er tilstrækkelige til, at den kan træffe afgørelse om overgivelsen, anmoder den om straks at få de nødvendige supplerende oplysninger […]

[…]«

16. Litra d) i bilaget (»Europæisk arrestordre«) til rammeafgørelsen er efter den ændring, der blev indført ved rammeafgørelse 2009/299, affattet således:

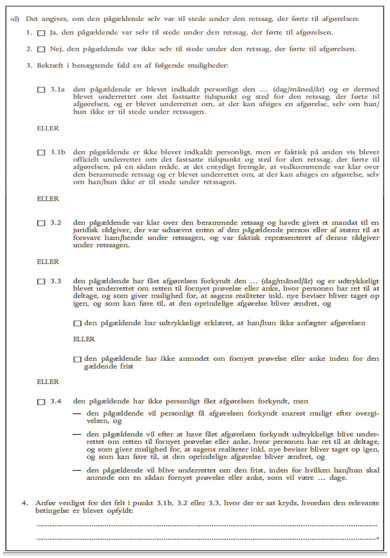

»d) Det angives, om den pågældende selv var til stede under den retssag, der førte til afgørelsen:

1. ☐ Ja, den pågældende var selv til stede under den retssag, der førte til afgørelsen.

2. ☐ Nej, den pågældende var ikke selv til stede under den retssag, der førte til afgørelsen.

3. Bekræft i benægtende fald en af følgende muligheder:

☐ 3.1a den pågældende er blevet indkaldt personligt den … (dag/måned/år) og er dermed blevet underrettet om det fastsatte tidspunkt og sted for den retssag, der førte til afgørelsen, og er blevet underrettet om, at der kan afsiges en afgørelse, selv om han/hun ikke er til stede under retssagen.

ELLER

☐ 3.1b den pågældende er ikke blevet indkaldt personligt, men er faktisk på anden vis blevet officielt underrettet om det fastsatte tidspunkt og sted for den retssag, der førte til afgørelsen, på en sådan måde, at det entydigt fremgår, at vedkommende var klar over den berammede retssag og er blevet underrettet om, at der kan afsiges en afgørelse, selv om han/hun ikke er til stede under retssagen.

ELLER

☐ 3.2 den pågældende var klar over den berammede retssag og havde givet et mandat til en juridisk rådgiver, der var udnævnt enten af den pågældende person eller af staten til at forsvare hanj/hende under retssagen, og var faktisk repræsenteret af denne rådgiver under retssagen.

ELLER

☐ 3.3 den pågældende har fået afgørelsen forkyndt den … (dag/måned/år) og er udtrykkeligt blevet underrettet om retten til fornyet prøvelse eller anke, hvor personen har ret til at deltage, og som giver mulighed for, at sagens realiteter inkl. nye beviser bliver taget op igen, og som kan føre til, at den oprindelige afgørelse bliver ændret, og

☐ den pågældende har udtrykkeligt erklæret, at hanj/hun ikke anfægter afgørelsen

ELLER

☐ den pågældende har ikke anmodet om fornyet prøvelse eller anke inden for den gældende frist

ELLER

☐ 3.4 den pågældende har ikke personligt fået afgørelsen forkyndt, men

— den pågældende vil personligt få afgørelsen forkyndt snarest muligt efter overgivelsen, og

— den pågældende vil efter at have fået afgørelsen forkyndt udtrykkeligt blive underrettet om retten til fornyet prøvelse eller anke, hvor personen har ret til at deltage, og som giver mulighed for, at sagens realiteter inkl. nye beviser bliver taget op igen, og som kan føre til, at den oprindelige afgørelse bliver ændret, og

— den pågældende vil blive underrettet om den frist, inden for hvilken hanj/hun skal anmode om en sådan fornyet prøvelse eller anke, som vil være … dage.

4. Anfør venligst for det felt i punkt 3.1b, 3.2 eller 3.3, hvor der er sat kryds, hvordan den relevante betingelse er blevet opfyldt:

.....

.....*

C. Nederlandsk ret

17. Overleveringswet (lov om overgivelse) af 29. april 2004 (Stb. 2004, nr. 195, herefter »OLW«) gennemfører rammeafgørelsen i nederlandsk ret. Artikel 12 bestemmer, at »[o]vergivelse [ikke er] tilladt, hvis den europæiske arrestordre er udstedt for at opfylde en dom, og tiltalte ikke selv var til stede under den retssag, der førte til denne dom, medmindre det fremgår af den europæiske arrestordre, at tiltalte i overensstemmelse med de proceduremæssige krav i den udstedende medlemsstat« befinder sig i en af de fire situationer, som er beskrevet i denne bestemmelse. Disse situationer er beskrevet i litra a)-d) i OLW's artikel 12 og svarer til litra a)-d) i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1.

18. Underafsnit D i bilag 2 til OLW med overskriften »Model til europæisk arrestordre som omhandlet i artikel 2, stk. 2, i OLW« svarer til litra d) i bilaget til rammeafgørelsen.

III. Faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen samt det præjudicielle spørgsmål

19. Den 22. februar 2017 fik den forelæggende ret af officier van justitie bij de rechtbank (anklagemyndigheden ved retten i første instans, Nederlandene) forelagt en anmodning om at fuldbyrde en europæisk arrestordre udstedt den 14. februar 2017 af Klaipėdos apygardos teismas (den regionale domstol i Klaipėda, Litauen).

20. Den nævnte europæiske arrestordre vedrører anholdelse og overgivelse af Tadas Tupikas, som er en litauisk statsborger, med henblik på fuldbyrdelse i Litauen af en fængselsstraf på et år og fire måneder.

21. Det fremgår det af den europæiske arrestordre, at der foreligger en eksigibel dom, der blev afsagt af Klaipėdos apylinkės teismas (distriktsdomstolen i Klaipėda, Litauen) den 26. august 2016, og som vedrører to lovovertrædelser. Det fremgår endvidere heraf, at Tadas Tupikas iværksatte appel til prøvelse af den nævnte dom, og at Klaipėdos apygardos teismas (den regionale domstol i Klaipėda) ved afgørelse af 8. december 2016 forkastede appellen.

22. Tadas Tupikas var selv til stede under sagen i første instans.

23. Den europæiske arrestordre indeholder ingen oplysninger vedrørende appelsagen og navnlig ikke vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt den berørte selv var til stede under sagen i den nævnte instans, eller, i benægtende fald, hvorvidt nogen af betingelserne i litra a)-d) i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1, er opfyldt.

24. Den forelæggende ret ønsker oplyst, om rammeafgørelsen i et sådant tilfælde kun finder anvendelse på sagen i første instans, eller om rammeafgørelsen også omfatter appelsagen.

25. På denne baggrund har Rechtbank Amsterdam (retten i første instans i Amsterdam, Nederlandene) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er en appelsag

– hvorunder sagens realiteter er blevet behandlet, og

– som har ført til en (ny) dom over den pågældende og/eller til stadfæstelse af afgørelsen fra første instans,

– og [den europæiske arrestordre] vedrører denne doms fuldbyrdelse,

den »retssag, der førte til afgørelsen« som omhandlet i [rammeafgørelsens] artikel 4a, stk. 1, […]?«

IV. Om hasteproceduren for Domstolen

26. Den forelæggende ret har anmodet om, at nærværende præjudicielle forelæggelse undergives den hasteprocedure, der er fastsat i artikel 107 i Domstolens procesreglement.

27. Den forelæggende ret har til støtte for denne anmodning gjort gældende, at det forelagte spørgsmål vedrører fortolkningen af rammeafgørelsen, som henhører under afsnit V i EUF-traktatens tredje del. Den nævnte ret har ligeledes anført, at den berørte er tilbageholdt i Nederlandene, idet han afventer udfaldet af, hvorvidt han skal overgives. Domstolens hurtige besvarelse har direkte og afgørende indvirkning på længden af den pågældende persons tilbageholdelse.

28. Domstolens Femte Afdeling har den 8. juni 2017 besluttet at efterkomme den nævnte anmodning.

29. Openbaar Ministerie (den offentlige anklager, Nederlandene) – den anmodende part i tvisten i hovedsagen – Tadas Tupikas – den, der søges overgivet i tvisten i hovedsagen – den nederlandske regering og Europa-Kommissionen har indgivet skriftlige indlæg. Den offentlige anklager, Tadas Tupikas, den nederlandske regering, Irland og den litauiske regering samt Kommissionen afgav mundtlige indlæg i det retsmøde, der blev afholdt den 11. juli 2017.

V. Bedømmelse

30. Nærværende bedømmelse vil have følgende struktur. Indledningsvis vil jeg redegøre nærmere for nærværende sags nøjagtige genstand (A). Dernæst vil jeg bedømme det præjudicielle spørgsmål, således som det udtrykkeligt er blevet forelagt (B). Under anvendelse af resultaterne af denne bedømmelse på nærværende sag vil jeg ligeledes undersøge arten af de fakultative grunde til afslag, der følger af rammeafgørelsens artikel 4a, og som er blevet gjort obligatoriske ved den nationale gennemførelseslovgivning (C).

A. Indledende bemærkninger

31. Adgangen til effektive retsmidler samt retten til forsvar og retten til en retfærdig rettergang er fastsat i henholdsvis chartrets artikel 47 og artikel 48, stk. 2.

32. I overensstemmelse med forklaringerne til chartret har disse bestemmelser samme betydning og omfang som EMRK's artikel 6, der sikrer en ret til effektiv udøvelse af retten til forsvar. Dette er ikke til hinder for, at EU-retten kan yde en mere omfattende beskyttelse i medfør af chartrets artikel 52, stk. 3 [5].

33. Med andre ord skal der være et minimum af parallelitet mellem på den ene side det beskyttelsesniveau, der er sikret ved EMRK, og på den anden side det beskyttelsesniveau, som følger af EU-retten. I den foreliggende sag fremgår denne bestræbelse bl.a. af præamblen til rammeafgørelsen [6] og rammeafgørelsens artikel 1, stk. 3 [7], samt af præamblen til [8] og artikel 1, stk. 2, i rammeafgørelse 2009/299.

34. Således som det fremgår af første betragtning til rammeafgørelse 2009/299, omfatter retten til en retfærdig rettergang anklagedes ret til selv at være til stede [9]. Denne ret er imidlertid ikke absolut, og »anklagede [kan] under visse omstændigheder af egen fri vilje udtrykkeligt eller stiltiende, men utvetydigt, […] give afkald på denne ret« [10].

35. Hvad angår appelsager bekræfter praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (herefter »Menneskerettighedsdomstolen«), at EMRK's artikel 6 ikke opstiller et krav om ret til appel i straffesager [11].

36. Når en appelprocedure imidlertid er foreskrevet, skal denne overholde de garantier, der følger af EMRK's artikel 6 [12], idet den måde, hvorpå EMRK's artikel 6 skal anvendes i appelsager, afhænger af den pågældende appelprocedures særlige kendetegn [13].

5 – Jf. for så vidt angår rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1, litra a), nr. i), det forslag til afgørelse, som jeg fremsatte i sag Dworzecki (C-108/16 PPU, EU:C:2016:333, punkt 74).

6 – Jf. 12. betragtning, i henhold til hvilken rammeafgørelsen »respekterer den de grundlæggende rettigheder og principper, som er anerkendt ved artikel 6 [TEU], og som afspejles i [chartret] […]«.

7 – Jf. ligeledes dom af 24.5.2016, Dworzecki (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, præmis 37).

8 – Jf. første, fjerde og ottende betragtning til rammeafgørelse 2009/299.

9 – Jf. ligeledes Menneskerettighedsdomstolens dom af 12.2.1985, Colozza mod Italien (CE:ECHR:1985:0212JUD000902480, § 27), og af 23.11.1993, Poitrimol mod Frankrig (CE:ECHR:1993:1123JUD001403288, § 35).

10 – Jf. første betragtning til rammeafgørelse 2009/299. Jf. Menneskerettighedsdomstolens dom af 1.3.2006, Sejdovic mod Italien (CE:ECHR:2006:0301JUD005658100, § 82), og af 9.6.2009, Strzalkowski mod Polen (CE:ECHR:2009:0609JUD003150902, §§ 40-42). Jf. ligeledes dom af 26.2.2013, Melloni (C-399/11, EU:C:2013:107, præmis 49). Jf. ligeledes i andre sammenhænge dom af 17.11.2011, Hypoteční banka (C-327/10, EU:C:2011:745, præmis 50-53), af 15.3.2012, G (C-292/10, EU:C:2012:142, præmis 48 ff.), og af 6.9.2012, Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531, præmis 55).

11 – Menneskerettighedsdomstolens dom af 18.2.2009, Andrejewa mod Letland (CE:ECHR:2009:0218JUD005570700, § 97). Kravet om to instanser i en straffesag er fastsat i artikel 2 i protokol nr. 7 til EMRK, der blev undertegnet i Strasbourg den 22.11.1984. Når dette er sagt, er den nævnte protokol indtil videre ikke blevet ratificeret af alle medlemsstater. Jf. herom ligeledes generaladvokat Cruz Villalóns forslag til afgørelse Åkerberg Fransson (C-617/10, EU:C:2012:340, punkt 71-74).

12 – Menneskerettighedsdomstolens dom af 26.10.2000, Kudla mod Polen (CE:ECHR:2000:1026JUD00302109, § 122), af 18.2.2009, Andrejewa mod Letland (CE:ECHR:2009:0218JUD005570700, § 97), og af 14.2.2017, Hokkeling mod Nederlandene (CE:ECHR:2017:0214JUD003074912, §§ 56 og 58). Jf. ligeledes for så vidt angår kassationsproceduren Menneskerettighedsdomstolens dom af 17.1.1970, Delcourt mod Belgien (CE:ECHR:1970:0117JUD000268965, § 25).

13 – Ifølge Menneskerettighedsdomstolen skal der, henset til de spørgsmål, som appelinstansen har skullet påkende, og til disse spørgsmåls betydning for appellanten, bl.a. tages hensyn til sidstnævnte retsinstans' rolle og den måde, hvorpå retten til forsvar er blevet beskyttet. Menneskerettighedsdomstolens dom af 21.9.1993, Kremzow mod Østrig (CE:ECHR:1993:0921JUD001235086, § 67), af 26.7.2002, Mefta mod Frankrig (CE:ECHR:2002:0726JUD003291196, § 41), af 18.10.2006, Hermi mod Italien (CE:ECHR:2006:1018JUD001811402, § 62), af 9.6.2009, Sobolewski mod Polen (CE:ECHR:2009:0609JUD001984707, §§ 33-44), af 9.6.2009, Strzalkowski mod Polen (CE:ECHR:2009:0609JUD003150902, §§ 39-55), af 21.7.2009, Seliwiak mod Polen (CE:ECHR:2009:0721JUD000381804, §§ 54-64), og af 25.4.2013, Zahirović mod Kroatien (CE:ECHR:2013:0425JUD005859011, §§ 54-57).

37. Når der er foreskrevet to instanser i straffesager, gør den omstændighed, at den berørte har kunnet udøve sin ret til forsvar i første instans, det således ikke muligt at konkludere, at garantierne i EMRK's artikel 6 til fulde er blevet overholdt [14].

38. Herefter skal det bemærkes, at den foreliggende sag *ikke* direkte *vedrører* spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger en ret til appel. Det er ubestridt, at muligheden for at appellere *forelå* for Tadas Tupikas, og at han sågar havde *gjort brug* af den. Kernen af det spørgsmål, der er blevet forelagt i den foreliggende sag, vedrører gensidig anerkendelse i sammenhæng med anvendelsen af rammeafgørelsen, når de i artikel 4a fastsatte fakultative grunde til afslag bringes i spil. Det drejer sig nærmere bestemt om at fortolke det i bestemmelsens indledning indeholdte begreb »retssag, der førte til afgørelsen«.

39. Når Domstolen fortolker begrebet »retssag, der førte til afgørelsen«, er den forpligtet til at holde sig disse garantier, der følger af de grundlæggende rettigheder, for øje og til at iagttage disse. Det bemærkes imidlertid, at genstanden for nærværende bedømmelse *ikke* er at fastslå, at der foreligger en ret til at iværksætte appel som en rettighed, der følger af EU-retten.

B. Om den forelæggende rets spørgsmål

40. Den forelæggende ret ønsker oplyst, om den skal tage hensyn til sagen i første instans eller til appelsagen, når den efterprøver iagttagelsen af den berørte persons processuelle rettigheder inden for rammerne af den til grund for den europæiske arrestordre liggende »retssag, der førte til afgørelsen«, og hvori den pågældende blev dømt. Den forelæggende ret er af den opfattelse, at såfremt der alene skal tages hensyn til sagen i første instans, skal den europæiske arrestordre fuldbyrdes, for så vidt som Tadas Tupikas selv var til stede under den nævnte sag. Skal der derimod tages hensyn til appelsagen, skal den forelæggende ret efterprøve omstændighederne omkring denne appel ved den kompetente litauiske myndighed. Der foreligger nemlig ingen oplysninger vedrørende denne appel, med undtagelse af den omstændighed, at Tadas Tupikas iværksatte en sådan, og at denne appel førte til en stadfæstelse af afgørelsen fra retten i første instans.

41. Den forelæggende ret er på grundlag af Menneskerettighedsdomstolens praksis og en systemisk fortolkning af rammeafgørelsen [henset bl.a. til ordlyden af litra c) og d) i dennes artikel 4a, stk. 1] af den opfattelse, at såfremt appelsagen giver anledning til en efterprøvelse af sagens realitet (herunder af spørgsmålet om skyld eller straf), er den omfattet af begrebet »retssag, der førte til afgørelsen«. Dette er derimod ikke tilfældet, når appelinstansen har indskrænket sig til at træffe afgørelse om retlige spørgsmål, ligesom i forbindelse med en kassationsanke.

42. Tadas Tupikas har i det væsentlige tilsluttet sig det svar på det præjudicielle spørgsmål, som den forelæggende ret har foreslået. Han har imidlertid fremhævet den betydning, som iagttagelsen af retten til forsvar skal tillægges, herunder i forbindelse med en appelsag, når en sådan er foreskrevet.

43. Den offentlige anklager har derimod henvist til, at der er forskel i praksissen vedrørende den eksigible dom, der kræves af de udstedende judicielle myndigheder som grundlag for den europæiske arrestordre: Der kan være tale om dommen i første instans, den i appelsagen afsagte dom eller begge. Det er dette valg fra den udstedende myndighed, som derfor konkret udgør den »retssag, der førte til afgørelsen«. Den offentlige anklager er af den opfattelse, at dette begreb kan omfatte en appelsag, under hvilken skyldsspørgsmålet er blevet efterprøvet. Såfremt betingelserne i rammeafgørelsens artikel 4a ikke er blevet opfyldt i forbindelse med sagen i første instans, men er blevet det under appelsagen, kan der gives tilladelse til overgivelsen.

14 – Jf. i denne retning Menneskerettighedsdomstolens dom af 14.2.2017, Hokkeling mod Nederlandene (CE:ECHR:2017:0214JUD003074912, §§ 57 og 58).

44. Den nederlandske regering er derimod af den opfattelse, at en appelsag som den, der er beskrevet i det præjudicielle spørgsmål, ikke er omfattet af begrebet »retssag, der førte til afgørelsen«. Ifølge den nævnte regering skal den fuldbyrdende judicielle myndigheds efterprøvelse foretages i lyset af den eksigible dom, som den udstedende myndighed har indgivet. Det tilkommer ikke den fuldbyrdende myndighed at efterprøve de foregående straffeprocedurer, idet princippet om gensidig anerkendelse ellers drages i tvivl. I det foreliggende tilfælde skal den fuldbyrdende judicielle myndighed nøjes med at efterprøve den dom, der udgør grundlaget for den europæiske arrestordre. Den skal ikke efterprøve appelproceduren.

45. Irland har i retsmødet foreslået, at det forelagte præjudicielle spørgsmål besvares benægtende, idet det herved skal fastslås, at det alene er den i første instans afsagte dom, der var relevant i nærværende sammenhæng. Irland har til støtte for sit synspunkt bl.a. henvist til ordlyden af litra c) og d) i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1, og til ordlyden af artikel 5, stk. 1, i den affattelse af rammeafgørelsen, som var gældende forud for den ændring, der blev foretaget ved rammeafgørelse 2009/299.

46. Den litauiske regering har i retsmødet talt for en vid fortolkning af begrebet »retssag, der førte til afgørelsen«. Den nævnte regering er af den opfattelse, at den efterprøvelse, som skal foretages i henhold til rammeafgørelsens artikel 4a, ikke kan indskrænkes til den i første instans afsagte dom i det tilfælde, hvor de faktiske omstændigheder i den pågældende sag er blevet efterprøvet på ny i en efterfølgende afgørelse afsagt af en højere retsinstans.

47. Kommissionen har derimod gjort gældende, at den appelsag, der er omhandlet i tvisten i hovedsagen, er omfattet af begrebet »retssag, der førte til afgørelsen«. Dette følger af den omstændighed, at det er nødvendigt at sikre, at de processuelle rettigheder er sikret, idet en appelprocedure er foreskrevet. Kommissionen har endvidere henvist til de bestemmelser i direktiv (EU) 2016/343 [15], hvorved garantierne med hensyn til retten til at være til stede under retssagen er blevet harmoniseret. Den har konkluderet, at en appelsag, under hvilken den berørte person endeligt er blevet idømt en frihedsstraf, skal kunne være genstand for en efterprøvelse af de fakultative grunde til afslag, som er fastsat i rammeafgørelsens artikel 4a.

48. Efter således at have redegjort for parternes synspunkter vil jeg nærmere undersøge, hvad der skal forstås ved begrebet »retssag, der førte til afgørelsen«, som omhandlet i den indledende sætning i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1. Med henblik herpå vil jeg indledningsvis behandle begrebet eksigibel dom (under 1) og derefter indvirkningerne af en appelsag, når denne iværksættes (under 2).

1. Begrebet eksigibel dom

49. Det fremgår af rammeafgørelsens artikel 8, stk. 1, litra c), og af litra b), nr. 2, i bilaget til rammeafgørelsen, at den udstedende judicielle myndighed skal angive »en eksigibel dom«, der udgør grundlaget for den europæiske arrestordre.

50. Der er efter min opfattelse tale om en dom, hvis fuldbyrdende kraft i henhold til national ret gør det muligt at fuldbyrde frihedsstraffen.

51. Der er to elementer, som gør det muligt at fastslå, hvad der *konkret* udgør en sådan dom.

15 – Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 9.3.2016 om styrkelse af visse aspekter af uskyldsformodningen og retten til at være til stede under retssagen i straffesager (EUT 2016, L 65, s. 1).

52. Det *første* element vedrører, således som den offentlige anklager og den nederlandske regering i det væsentlige har anført, tilrettelæggelsen af straffeproceduren i den pågældende medlemsstat. I denne sammenhæng skal spørgsmålet stilles, om den proceslovgivning, der finder anvendelse, giver mulighed for at iværksætte appel, i forbindelse med hvilken sagens realitet til fulde efterprøves, hvilket omfatter en efterprøvelse af spørgsmålet om skyld eller af den idømte straf[16].

53. Omstændighederne i den konkrete sag udgør det *andet* element. Det skal efterprøves, om en appel faktisk blev iværksat, og hvilken indvirkning denne har haft på den dom, som blev afsagt i første instans. Såfremt en appel er blevet iværksat, følger det af den gældende nationale ret, om det er afgørelsen afsagt i første instans eller afgørelsen afsagt efter appel, der udgør eksekutionsgrundlaget.

54. Henset til de ovenstående betragtninger skal det konkluderes, at med henblik på anvendelsen af rammeafgørelsens artikel 8, stk. 1, litra c), er den eksigible dom en dom, der gør det muligt for de kompetente myndigheder i medfør af gældende national ret at sikre fuldbyrdelsen af en frihedsstraf, som den berørte person er blevet idømt. Hvad der i en konkret sag udgør en sådan dom, afhænger af de processuelle regler i medlemsstaten og af, hvordan disse er blevet anvendt af (eller over for) den pågældende.

2. Appel iværksat til prøvelse af en dom

55. Der skal sondres mellem begrebet »en eksigibel dom« som omhandlet i rammeafgørelsens artikel 8, stk. 1, litra c), og begrebet »retssag, der førte til afgørelsen«, som omhandlet i den indledende sætning i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1.

56. Således som Kommissionen har anført i retsmødet, omfatter det sidstnævnte begreb samtlige trin i en straffesag, under hvilken retsinstansen har efterprøvet sagens realitet, dvs. enten skyldsspørgsmålet eller spørgsmålet om straf.

57. Jeg finder imidlertid, at henset til strukturen og systematikken i formularen til den europæiske arrestordre skal den udstedende judicielle myndighed angive oplysninger om det proceduretrin, der umiddelbart gjorde det muligt at gøre domfældelsesafgørelsen eksigibel. Det tilkommer følgelig den fuldbyrdende judicielle myndighed at sikre sig, at betingelserne i rammeafgørelsens artikel 4a er blevet iagttaget alene for så vidt angår dette *sidstnævnte proceduretrin*, hvor sagens realitet – i ovenstående forstand – er blevet behandlet.

58. Det skal bemærkes, at det fremgår af artikel 1 i rammeafgørelse 2009/299, at forbuddet mod at afsige domme in absentia har til formål at sikre, at den pågældende persons ret til forsvar er effektiv.

59. Nøgleelementerne i en sådan prøvelse er følgende: i) den pågældende persons kendskab til retssagen og ii) den pågældendes mulighed for at forsvare sig på effektiv vis og for at påberåbe sig samtlige argumenter, der taler for vedkommende med hensyn til sagens *realitet*, dvs. spørgsmålet om *skyld* og spørgsmålet om *straf*.

16 – Menneskerettighedsdomstolen har præciseret, at der ved »»domfældelse« som omhandlet i EMRK's artikel 5, stk. 1, litra a), skal forstås […] både en skyldserklæring, der følger af en lovlig fastlæggelse af en lovovertrædelse, […] og idømmelsen af en frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning […]« (Menneskerettighedsdomstolens dom af 21.10.2013, Del Rio Prada mod Spanien, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, § 123). I dommen i sagen Kremzow mod Østrig fastslog Menneskerettighedsdomstolen, at spørgsmålet om, hvorvidt en rettergang var retfærdig, indebærer en ret for appellanten til at deltage i forhandlingerne i appelsagen som følge af de betydelige konsekvenser, denne kan have for længden af den straf, der skal idømmes (Menneskerettighedsdomstolens dom af 21.9.1993, Kremzow mod Østrig, CE:ECHR:1993:0921JUD001235086, § 67).

60. Hvad angår det andet element er det et krav, at det gøres muligt for den berørte person fuldt ud at påberåbe sig sine rettigheder under det sidste trin i den straffesag, der fører til den eksigible dom. I praksis kan der være tale om i) en procedure i første instans, såfremt den foreliggende processuelle ordning ikke giver mulighed for at appellere realitetsspørgsmålene i det hele, eller såfremt en sådan mulighed foreligger, men appel ikke er blevet iværksat, eller ii) en procedure i anden instans, når appel er blevet iværksat, og gældende ret gør det muligt at efterprøve realitetsspørgsmålene i det hele [17].

61. Det er med hensyn til den del af proceduren, der foregik umiddelbart forud for den eksigible dom, at den fuldbyrdende judicielle myndighed i henhold til fremgangsmåden i rammeafgørelsens artikel 4a skal efterprøve omstændighederne omkring den procedure, under hvilken den berørte person ikke var til stede.

62. I den situation, hvor der er tale om en appelsag, under hvilken realitetsspørgsmålene efterprøves i det hele, har de ovenstående betragtninger til følge, at når den berørte person ikke har været til stede i første instans, men under appelsagen, skal det konkluderes, at den pågældende var til stede under den retssag, der førte til afgørelsen, som omhandlet i rammeafgørelsens artikel 4a. I den omvendte situation, hvor en berørt person har været til stede i første instans, men ikke under appelsagen, kan det nægtes at fuldbyrde den europæiske arrestordre, såfremt den fuldbyrdende judicielle myndighed når frem til den konklusion, at personens processuelle rettigheder ikke er blevet iagttaget i det konkrete tilfælde, medmindre der er tale om et af de tilfælde, som er omhandlet i litra a)-d) i rammeafgørelsens artikel 4a.

63. I et sådant tilfælde er den situation, der er beskrevet i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1, litra d), relevant: Den pågældende person har ikke fået afgørelsen forkyndt personligt, men vil udtrykkeligt blive underrettet om retten til »anke, hvor personen har ret til at deltage, og som giver mulighed for, at sagens realiteter, herunder nye beviser, bliver taget op igen, og som kan føre til, at den oprindelige afgørelse bliver ændret«.

64. Endvidere skal vigtigheden af princippet om gensidig tillid i denne sammenhæng fremhæves [18]. Den ved rammeafgørelsen indførte ordning for retsligt samarbejde ville ikke kunne fungere, hvis den fuldbyrdende judicielle myndighed skulle foretage en møjsommelig prøvelse med henblik på at efterprøve, om den pågældendes processuelle rettigheder er blevet sikret på samtlige forudgående trin i sagen. Behovet for at bevare ordningen velfungerende kræver efter min opfattelse, at prøvelsen af spørgsmålet om, hvorvidt retten til forsvar er blevet iagttaget, begrænses til det sidste trin, der ligger umiddelbart forud for det tidspunkt, hvor frihedsstraffen kan fuldbyrdes. De forudgående trin er derimod omfattet af princippet om gensidig tillid. Dette indebærer, at den fuldbyrdende judicielle myndighed skal have tillid til, at retssystemet i den medlemsstat, hvor den udstedende medlemsstat er beliggende, kan afhjælpe de processuelle fejl, der eventuelt er blevet begået tidligere.

65. I lyset af de ovenstående betragtninger er jeg af den opfattelse, at en appelprocedure, under hvilken spørgsmålene om skyld eller straf er blevet efterprøvet, udgør en »retssag, der førte til afgørelsen«, som omhandlet i den indledende sætning i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1. Det er dette processuelle trin, som er afgørende for, hvorvidt den domfældelsesafgørelse, der udgør grundlaget for den

17 – Det skal tilføjes, at senere procedurer, der udgør en form for »ekstraordinære« søgsmål, såsom en kassationsanke eller en forfatningsretlig klage, i princippet ikke er omfattet af definitionen af den procedure, der fører til den eksigible dom. Dette skyldes den omstændighed, at en eventuel indgivelse heraf i princippet hverken gør det muligt at efterprøve realitetsspørgsmålene i det hele eller at udsætte tidspunktet for den frihedsberøvelse af den berørte person, der iværksættes til gennemførelse af den idømte frihedsstraf. Når dette er sagt, skal disse trin altid gennemføres under iagttagelse af kravene i EMRK's artikel 6 (Menneskerettighedsdomstolens dom af 18.10.2006, Hermi mod Italien, CE:ECHR:2006:1018JUD001811402, §§ 60 og 61). Jf. ligeledes Menneskerettighedsdomstolens dom af 20.3.2009, Gorou mod Grækenland, CE:ECHR:2009:0320JUD001268603, § 41, og af 2.6.2016, Papaioannou mod Grækenland, CE:ECHR:2016:0602JUD001888015, § 45.

18 – Dom af 26.2.2013, Melloni (C-399/11, EU:C:2013:107, præmis 62 og 63).

europæiske arrestordre, er eksigibel. Det er derfor med hensyn til dette processuelle trin, at den fuldbyrdende judicielle myndighed skal sikre sig, at den berørte persons processuelle rettigheder er blevet iagttaget, med henblik på at anvende en i rammafgørelsens artikel 4a, stk. 1, fastsat fakultativ grund til afslag.

C. Den foreliggende sag og den fakultative karakter af afslagsgrunden i medfør af rammeafgørelsens artikel 4a

66. Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at Tadas Tupikas blev dømt i første instans ved en dom afsagt af Klaipėdos apylinkės teismas (distriktsdomstolen i Klaipėda) den 26. august 2016. Det fremgår ligeledes, at Tadas Tupikas iværksatte appel til prøvelse af den nævnte dom, og at Klaipėdos apygardos teismas (den regionale domstol i Klaipėda) forkastede denne appel ved afgørelse af 8. december 2016. Den europæiske arrestordre indeholder ikke yderligere oplysninger med hensyn til de omstændigheder, som appelsagen foregik under. Den forelæggende ret har anført, at den ikke har kendskab til, om Tadas Tupikas var til stede under den nævnte sag, eller til, såfremt dette ikke var tilfældet, om en af betingelserne i litra a)-d) i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1, var opfyldt.

67. Det fremgår i det hele af de tilgængelige oplysninger (som det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve), at Tadas Tupikas var til stede i første instans. Den omstændighed, at Tadas Tupikas iværksatte appel, viser, at han må være blevet underrettet om den afgørelse, der blev afsagt i første instans.

68. Den forelæggende ret har anført, at den savner oplysninger vedrørende appelsagen, herunder vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt Tadas Tupikas var til stede under denne eller ej.

69. Det synes at fremgå af de af den forelæggende ret anførte faktiske omstændigheder, at Tadas Tupikas må have haft kendskab til appelsagen, idet han selv iværksatte appellen. Et sådant kendskab giver imidlertid ikke i sig selv nogen garanti for, at Tadas Tupikas var blevet behørigt indkaldt til retsmødet eller til de i denne forbindelse afholdte retsforhandlinger. Afgørelsen af spørgsmålet om, hvorvidt hans processuelle rettigheder er blevet iagttaget under sådanne faktiske omstændigheder, tilkommer således den fuldbyrdende judicielle myndighed. Når sidstnævnte anvender en i rammeafgørelsens artikel 4a fastsat fakultativ grund til at nægte fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre, skal den med henblik herpå anmode om at få fremsendt nyttige supplerende oplysninger i medfør af rammeafgørelsens artikel 15, stk. 2.

70. Disse specifikke faktuelle rammer fører mig til at behandle den problematik, der ligger til grund for den foreliggende sag, nemlig den problemfyldte gennemførelse af rammeafgørelsens artikel 4a i national lovgivning.

71. For det første bemærkes, at artikel 4a er opbygget på følgende måde.

72. Den af rammeafgørelsens artikel 1, stk. 2, følgende hovedregel indebærer en *forpligtelse* for medlemsstaterne til at fuldbyrde den europæiske arrestordre »på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse og i overensstemmelse med bestemmelserne i denne rammeafgørelse«.

73. Ved artikel 4a, stk. 1, er der indført en *mulighed* for at nægte at fuldbyrde en europæisk arrestordre, når den berørte person ikke selv var til stede under den retssag, som førte til afgørelsen. Denne mulighed for at afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre skal være baseret på en efterprøvelse af de faktiske omstændigheder i det konkrete tilfælde, som skal foretages af den fuldbyrdende judicielle myndighed.

74. Muligheden for at afslå fuldbyrdelse forsvinder, når den fuldbyrdende judicielle myndighed fastslår, at et konkret tilfælde svarer til en af de situationer, som er opregnet i litra a)-d) i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1. I et sådant tilfælde er det udelukket at nægte at fuldbyrde den europæiske arrestordre, og *forpligtelsen* til at overgive den berørte person bliver igen hovedreglen.

75. Det bemærkes imidlertid for det andet, at den nationale lovgivning, således som den er blevet fremlagt i forelæggelsesafgørelsen (dvs. OLW's artikel 12), vender om på rammeafgørelsens opbygning, idet den ændrer »*muligheden* for at afslå at fuldbyrde, *medmindre* litra a)-d)« til »en *forpligtelse* til ikke at fuldbyrde, *undtagen hvis* litra a)-d)«.

76. For det tredje har denne måde at gennemføre rammeafgørelsens artikel 4a på ændret listen over de fire undtagelser til muligheden for at afslå at fuldbyrde den europæiske arrestordre, når den berørte person ikke var til stede under den retssag, der førte til afgørelsen, til en *udtømmende* liste over de tilfælde, hvor den fuldbyrdende myndighed *udelukkende* kan fuldbyrde den europæiske arrestordre, når den pågældende ikke var til stede under retssagen.

77. Efter min opfattelse forhindrer denne gennemførelse de fuldbyrdende judicielle myndigheder i at afveje samtlige faktiske omstændigheder i en given sag med henblik på at efterprøve, hvorvidt de berørte personers processuelle rettigheder er blevet iagttaget. Ved en analog anvendelse af den konklusion, som Domstolen drog med hensyn til den fakultative grund til afslag i medfør af rammeafgørelsens artikel 4, stk. 6, er jeg af den opfattelse, at den fuldbyrdende judicielle myndighed også i den foreliggende sammenhæng skal indrømmes et skøn for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt der er anledning eller ej til at nægte at fuldbyrde den europæiske arrestordre [19].

78. Jeg finder følgelig, at OLW's artikel 12 udgør en ukorrekt gennemførelse af rammeafgørelsens artikel 4a.

79. De vanskeligheder, der er uløseligt forbundet med en så streng gennemførelse, er tydelige at se i nærværende sag. Den nationale ret kan ikke tage hensyn til samtlige de faktiske omstændigheder, som er kendetegnende for Tadas Tupikas' individuelle situation. Med forbehold af den forelæggende rets efterprøvelse synes denne situation ikke at kunne henføres under nogen af de tilfælde, der er fastsat i rammeafgørelsens artikel 4a. Den berørte person fik dog kendskab til den afgørelse, som blev afsagt i første instans, og iværksatte appel (og fik derfor kendskab til denne procedure). Såfremt en sådan person desuden var behørigt repræsenteret, er det svært at se, hvorledes den pågældendes ret til forsvar ikke skulle være blevet iagttaget.

80. En sådan faktuel situation henhører imidlertid ikke under noget af de tilfælde, som er fastsat i litra a)-d) i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1. Den omstændighed, at der insisteres på, at de betingelser, der fører til den konklusion, at retten til forsvar for den berørte person (som ikke selv var til stede) er blevet iagttaget, er udtømmende, kan føre til den situation, hvor en person, der har iværksat appel, men som ikke har deltaget i denne procedure i anden instans (mens den pågældendes rettigheder er blevet varetaget af en bemyndiget rådgiver), altid vil kunne opnå, at der gives afslag på at fuldbyrde den europæiske arrestordre, i overensstemmelse med national lovgivning, for så vidt som vedkommendes situation ikke vil være omfattet af nogen af de undtagelser, der er fastsat i rammeafgørelsens artikel 4a.

19 – Dom af 29.6.2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503 præmis 21-23). Jf. ligeledes dom af 24.5.2016, Dworzecki (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, præmis 50-52).

81. Således som Domstolen allerede har fastslået i Dworzecki-sagen for så vidt angår den situation, der er fastsat i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1, litra a), nr. i), udgør de i rammeafgørelsens artikel 4a opregnede situationer »*obligatoriske* undtagelser til en *fakultativ* grund til at undlade anerkendelse«. Med andre ord følger det af denne bestemmelses opbygning, at der kan forekomme andre situationer end dem, som er udtrykkeligt fastsat i litra a)-d) i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1, med henblik på at gøre det muligt for den fuldbyrdende judicielle myndighed at sikre sig, at den berørte persons processuelle rettigheder er blevet iagttaget [20].

82. Sluttelig skal der atter erindres om, at rammeafgørelsen er støttet på princippet om gensidig anerkendelse og på den høje grad af tillid, som skal eksistere mellem medlemsstaterne [21]. Begreberne om gensidig anerkendelse og tillid må imidlertid ikke overskygge den betydning, som EU-retten generelt og rammeafgørelsen i særdeleshed tillægger iagttagelsen af de grundlæggende rettigheder, og i det foreliggende tilfælde de processuelle rettigheder [22].

83. Rammeafgørelsens artikel 4a vidner om den af EU-lovgiver opnåede ligevægt mellem på den ene side en effektiv overgivelse af personer på det europæiske retlige område og på den anden side rækkevidden af den efterprøvelse, der påhviler den fuldbyrdende judicielle myndighed. Når denne myndighed er overbevist om, at de grundlæggende rettigheder er blevet iagttaget, henset i givet fald til den berørte persons adfærd, bør national lovgivning ikke hindre den nævnte myndighed i at opfylde den på myndigheden påhvilende forpligtelse til at fuldbyrde en europæisk arrestordre i medfør af rammeafgørelsens artikel 1, stk. 2.

VI. Forslag til afgørelse

84. Jeg foreslår på baggrund heraf, at Domstolen besvarer det præjudicielle spørgsmål, der er forelagt af Rechtbank Amsterdam (retten i første instans i Amsterdam, Nederlandene), således:

»Begrebet »retssag, der førte til afgørelsen«, som omhandlet i den indledende sætning i artikel 4a, stk. 1, i Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne, som affattet ved Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA af 26. februar 2009, skal fortolkes således, at det ligeledes henviser til straffesagens sidste trin, i forbindelse med hvilket sagens realitet, dvs. skyldsspørgsmålet eller spørgsmålet om den idømte straf, er blevet efterprøvet i en konkret sag, og på grundlag af hvilket domfældelsesafgørelsen er blevet eksigibel.

I denne sammenhæng tilkommer afgørelsen om at anvende en fakultativ grund til at nægte at fuldbyrde en europæisk arrestordre som omhandlet i den ovennævnte bestemmelse den fuldbyrdende judicielle myndighed, der i lyset af samtlige de faktiske omstændigheder, som er tilgængelige for den, skal kunne efterprøve, om den berørte persons ret til forsvar er blevet iagttaget.«

20 – »[D]en fuldbyrdende judicielle myndighed [kan] under alle omstændigheder, selv efter at have konstateret, at disse tilfælde ikke dækker den omhandlede situation, tage andre omstændigheder i betragtning, på grundlag af hvilke myndigheden kan sikre sig, at overgivelsen af den pågældende ikke indebærer en tilsidesættelse af dennes ret til forsvar« (dom af 24.5.2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, præmis 50).

21 – Dom af 1.6.2016, Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385, præmis 31-33 og den deri nævnte retspraksis).

22 – Bl.a. dom af 16.7.2015, Lanigan (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, præmis 53 og den deri nævnte retspraksis).